

Nd. 199. Frumvarp til laga [179. mál]

um breyting á lögum nr. 75/1981, um tekjuskatt og eignarskatt, með síðari breytingum, þar með talin breyting samkvæmt lögum nr. 49/1987 sem taka eiga gildi 1. janúar 1988.

(Lagt fyrir Alþingi á 110. löggjafarþingi 1987.)

I. KAFLI

Breytingar á einstökum greinum.

1. gr.

5. tölul. 28. gr. laganna falli niður.

2. gr.

3. mgr. 1. tölul. 1. mgr. 31. gr. orðist svo:

Frá tekjum má enn fremur draga einstakar gjafir til menningarmála, vísindalegra rannsóknarstarfa, viðurkenndrar líknarstarfsemi og kirkjufélaga, þó ekki yfir 10% af skattstofni gefanda áður en gjöfin hefur verið dregin frá honum. Fjármálaráðherra ákveður með reglugerð hvaða málaflokkar og stofnanir falla undir þessa grein.

3. gr.

Í stað orðsliðarins „69. gr.“ í 1. og 2. másl. 64. gr. komi: 69. gr. A.

4. gr.

Í stað orðsliðarins „69. gr.“ í 1. mgr. 65. gr. komi: 69. gr. A.

5. gr.

1. mgr. A-liðar 68. gr. orðist svo:

Persónuafsláttur manna, sem um ræðir í 1. mgr. 67. gr., skal vera 158 820 kr.

6. gr.

Lokamálsliður 3. mgr. A-liðar 68. gr. orðist svo:

Persónuafsláttur er ekki millifæranlegur milli mánaða en í reglugerðinni má heimila að ónotaður persónuafsláttur, sem safnast hefur upp á meðan launagreiðandi hefur haft skattkort launamanns undir höndum, nýtist við síðari launagreiðslur enda séu uppfyllt þau skilyrði um launabókhald og skilagreinar sem nánar verði ákveðin í henni.

7. gr.

B-liður 68. gr. orðist svo:

Maður, sem lögskráður er á íslenskt skip eða skip sem gert er út af íslensku skipafélagi, skal njóta sérstaks afsláttar, sjómannaafsláttar, er dreginn skal frá tekjuskatti. Sjómannaafsláttur skal vera 365 kr. fyrir hvern dag sem maður telst stunda sjómannsstörf.

Heimilt er að ráðstafa sjómannaafslætti manna, sbr. 1. mgr. þessa stafliðar, á móti staðgreiðslu á tekjuári samkvæmt lögum nr. 45/1987, um staðgreiðslu opinberra gjalda. Sá sjómannaafsláttur, sem ráðstafað er samkvæmt þessari málsgrein á móti staðgreiðslu á tekjuári, skal koma til frádráttar sjómannaafslætti við álagningu tekjuskatts. Nánari reglur um framkvæmd samkvæmt þessum staflið, svo sem um ákvörðun dagafjölda, útreikning sjómannaafsláttar, skuldajöfnun á móti vangoldnum opinberum gjöldum o.fl., skulu settar í reglugerð.

Hlutaráðnir sjómenn og landmenn, sem ekki eru lögskráðir, skulu njóta sjómannaafsláttar. Óheimilt er að ráðstafa sjómannaafslætti þeirra á móti staðgreiðslu á tekjuári skv. 2. mgr. þessa stafliðs.

8. gr.

69. gr. laganna orðist svo:

A

Barnabætur.

Ríkissjóður skal greiða barnabætur vegna hvers barns innan 16 ára sem heimilisfast er hér á landi og er á framfæri þeirra manna sem skattskyldir eru skv. 1. gr. Barnabætur skulu árlega nema 14 650 kr. með fyrsta barni en 21 975 kr. með hverju barni umfram eitt.

Fyrir börn yngri en sjö ára skulu barnabætur vera 14 650 kr. hærri en framangreindar fjárhæðir. Barnabætur með börnum einstæðra foreldra skulu þó ávallt vera tvöfalt hærri en

greinir í 1. mgr., þó að lágmarki 43 950 kr. með hverju barni. Búi foreldrar barns saman í óvígðri sambúð skal hvorugt þeirra teljast einstætt foreldri í þessu sambandi.

Fjárhæð barnabóta skal skerða um þær barnabætur eða hliðstæðar bætur sem framfærandi hefur fengið erlendis frá á sama ári vegna barnsins.

Framfærandi samkvæmt þessum staflíð telst sá aðili sem hefur barnið hjá sér og annast framfærslu þess. Sá er greiðir meðlag með barni telst ekki framfærandi í þessu sambandi.

Hjón, sem skattlögð eru skv. 63. gr., teljast bæði framfærendur og skiptast barnabætur milli þeirra til helminga. Hið sama gildir um sambýlisfólk sem uppfyllir skilyrði 3. mgr. 63. gr. enda þótt það óski ekki að vera skattlagt samkvæmt þeirri grein.

Barnabætur greiðast frá og með fyrsta ársfjórðungi eftir að barn fæðist eða öðlast heimilisfesti hér á landi til og með þeim ársfjórðungi að 16 ára aldri er náð eða heimilisfesti er slitið.

Skattstjóri úrskurðar barnabætur samkvæmt þessum staflíð og semur skrá um barnabætur hvers framfæranda. Skráin skal send fjármálaráðuneytinu.

Barnabætur greiðast til framfæranda barns að því marki sem eftirstöðvum nemur þegar frá hafa verið dregin vangoldin þinggjöld og sveitarsjóðsgjöld frá fyrri árum svo og ógreidd álögð gjöld sama árs.

Telji einhver barnabætur sínar eigi rétt ákvarðaðar getur hann leitað til skattstjóra með skriflega beiðni um leiðréttingu. Skal beiðnin lögð fram eigi síðar en 30 dögum eftir útborgun bótanna og studd nauðsynlegum gögnum. Ákvörðun skattstjóra skal liggja fyrir við upphaf næsta útborgunartímabils barnabóta og niðurstaða skal tilkynnt viðkomandi manni um leið og næsta greiðsla barnabóta fer fram.

Komi í ljós að maður hefur ranglega notið barnabóta eða að barnabætur hafa verið ákvarðaðar of hátt skal skattstjóri leiðrétta þær. Um slíka leiðréttingu gilda ákvæði 95. og 96. gr. eftir því sem við getur átt.

Nánari reglur, m.a. um útborgun barnabóta, innheimtu ofgreiddra barnabóta og skuldajöfnun barnabóta á móti opinberum gjöldum, þar á meðal um forgangsroð, skulu settar í reglugerð.

B

Barnabótaauki.

Með hverju barni innan 16 ára aldurs á tekjuárinu, sem heimilisfast er hér á landi og er á framfæri þeirra manna sem skattskyldir eru skv. 1. gr., skal ríkissjóður greiða barnabótaauka til framfæranda barnsins.

Barnabótaauki skal óskertur nema 34 940 kr. en skerðist í hlutfalli við tekjuskattsstofn á tekjuárinu og eignarskattsstofn framfæranda í lok þess, sbr. 3. og 4. mgr. þessa staflíðar.

Barnabótaauki skv. 2. mgr. vegna hvers barns sem er á framfæri hjóna, sbr. 63. gr., skal skerðast um 7,0% af því sem samanlagður tekjuskattsstofn hjónanna fer fram úr 600 000 kr. uns hann er fallinn niður. Á sama hátt skal barnabótaauki vegna barna á framfæri einstæðra foreldra skerðast um 7,0% af því sem tekjuskattsstofn foreldris fer fram úr 400 000 kr. uns hann er fallinn niður.

Barnabótaauki vegna hvers barns á framfæri hjóna skerðist um 1,5% af því sem eignarskattsstofn hvors hjóna fer fram úr 1 850 000 kr. uns hann er fallinn niður. Á sama hátt skerðist barnabótaauki vegna hvers barns á framfæri einstæðra foreldra um 3,0% af því sem eignarskattsstofn foreldris fer fram úr 2 475 000 kr. uns hann er fallinn niður.

Framfærandi samkvæmt þessum staflíð telst sá aðili sem hefur barnið hjá sér og annast framfærslu þess í árslok tekjuársins. Sá er greiðir meðlag með barni telst ekki framfærandi í þessu sambandi.

Hjón, sem skattlögð eru skv. 63. gr., teljast bæði framfærendur og skiptist barnabótaauki milli þeirra til helminga. Hið sama gildir um sambýlisfólk sem uppfyllir skilyrði 3. mgr. 63. gr. enda þótt það óski ekki að vera skattlagt samkvæmt þeirri grein.

Fyrir barn sem öðlast heimilisfesti hér á landi á tekjuárinu skal einungis greiða barnabótaauka í hlutfalli við dvalartíma þess hér á landi á því ári.

Barnabótaauki skal ákveðinn með álagningu, sbr. 10. kafla laga nr. 75/1981, og greiðist þá til framfæranda barns að því marki sem eftirstöðvum nemur þegar frá hafa verið dregin vangoldin þinggjöld og sveitarsjóðsgjöld frá fyrri árum svo og ógreidd álögð gjöld sama árs.

Nánari reglur, m.a. um útborgun barnabótaauka, innheimtu ofgreidds barnabótaauka og skuldajöfnun hans á móti opinberum gjöldum, þar á meðal forgangsröð, skulu settar í reglugerð.

C

Húsnæðisbætur.

Maður, sem skattskyldur er skv. 1. gr. og kaupir, byggir eða eignast á annan hátt í fyrsta sinn íbúðarhúsnæði til eigin nota, á rétt á sérstökum bótum, húsnæðisbótum. Réttur til húsnæðisbóta stofnast aðeins einu sinni fyrir hvern framteljanda.

Húsnæðisbætur skulu vera 38 000 kr. á ári fyrir hvern mann sem kaupir eða byggir íbúðarhúsnæði skv. 1. mgr.

Réttur til húsnæðisbóta skv. 1. mgr. stofnast á því ári þegar bygging húsnæðis er hafin eða það keypt og varir í sex ár frá og með því ári. Sá sem skattlagður er skv. 63. gr. í fyrsta sinn á rétt á húsnæðisbótum í sex ár að frádregnum þeim árafjölda sem hann hefur notið húsnæðisbóta áður.

Húsnæðisbætur skulu bundnar við eignarhald rétthafa húsnæðisbóta á íbúð. Selji rétthafi íbúð þá, sem veitti rétt til húsnæðisbóta innan sex ára frá því tímamarki er greinir í 3. mgr. án þess að hefja byggingu eða festa kaup á öðru íbúðarhúsnæði, falla bótageiðslur til hans niður á söluárinu. Réttur til húsnæðisbóta stofnast ekki ef byggt er eða keypt íbúðarhúsnæði og það selt á sama ári. Önyttur réttur til húsnæðisbóta skal geymast þar til rétthafinn hefur byggingu eða kaupir íbúðarhúsnæði að nýju.

Slíti maður heimilisfesti hér á landi reiknast húsnæðisbætur hans á brottfararárinu hlutfallslega miðað við þann tíma ársins sem hann var heimilisfastur hér á landi.

Húsnæðisbætur reiknast hlutfallslega miðað við andlátsdag það ár sem maður deyr. Eftirlifandi maki á rétt á húsnæðisbótum látins maka á dánarári hans og á næsta ári eftir dánarár hans ef réttindi standa til þess.

Húsnæðisbætur eru ákvarðaðar samkvæmt umsókn til skattstjóra sem skal skilað með fyrsta framtali eftir að réttur til þeirra stofnast.

Skattstjóri semur skrá yfir rétthafa húsnæðisbóta og sendir hana fjármálaráðuneytinu.

Húsnæðisbætur greiðast rétthafa að því marki sem eftirstöðvum nemur þegar frá hafa verið dregin vangoldin þinggjöld og sveitarsjóðsgjöld fyrri ára og ógreidd álögð gjöld sama árs.

Nú kemur í ljós að maður hefur fengið greiddar húsnæðisbætur án þess að eiga rétt á þeim og skal honum þá gert að endurgreiða þær að viðbættu álagi. Álag á of hátt ákvarðaðar bætur skal nema 25%. Fella skal niður álag samkvæmt þessari málsgrein ef maður færir rök að því að honum verði eigi kennt um þá annmarka á framtali, eða umsókn um húsnæðisbætur, er leiddu til ákvörðunar skattstjóra.

Nánari reglur, m.a. um hvað telst fyrsta íbúðarhúsnæði í eigu manns samkvæmt þessum staflíð, um útborgun húsnæðisbóta og skuldajöfnun þeirra á móti opinberum gjöldum, þar á meðal forgangsröð skulu settar í reglugerð.

9. gr.

2. tölul. og 3. tölul. 1. mgr. 71. gr. orðist svo:

2. Tekjuskattur aðila, sem um ræðir í 2., 3. og 7. tölul. 3. gr., skal nema 20% af tekjuskattsstofni þeirra, sbr. þó sérreglur um eftirlaunaþega og lífeyrisþega skv. 3. mgr. þessa töluliðar.

Sá aðili, sem kemur fram í atvinnuskyni til skemmtunar eða keppni, sbr. 1. mgr. þessa töluliðs, án ákveðinna launa eða þóknunar, en nýtur í þess stað afraksturs af slíkri starfsemi, skal greiða 20% tekjuskatt af heildartekjum af slíku starfi án nokkurs frádráttar.

Tekjuskattur eftirlaunaþega og lífeyrisþega, sem um ræðir í 2. tölul. 3. gr., skal reiknast af tekjuskattsstofni samkvæmt 1. tölul. 1. mgr. 67. gr. að teknu tilliti til persónuafsláttar skv. A-lið 68. gr. Persónuafsláttur skal í þessum tilvikum einungis dreginn frá tekjuskatti af eftirlaunum og lífeyri viðkomandi aðila og skal ónýttum hluta hans einungis ráðstafað til greiðslu á útsvari af sömu tekjum. Sá hluti persónuafsláttar, sem þá er enn óráðstafað, fellur niður og er hann ekki millifæranlegur milli hjóna nema þau séu bæði eftirlaunaþegar eða lífeyrisþegar og falli að öðru leyti bæði undir ákvæði þessarar málsgreinar.

3. Tekjuskattur aðila, sem um ræðir í 4., 5., 6. og 8. tölul. 3. gr., skal, ef um mann er að ræða, reiknast af tekjuskattsstofni með skatthlutfalli skv. 1. tölul. 1. mgr. 67. gr. án persónuafsláttar skv. 68. gr. Tekjuskatt lögaðila, sbr. 3. gr., skal reikna skv. 72. gr.

Tekjuskattsstofn erlendra váttryggingafélaga, sem starfa hér á landi, telst sá hluti heildarágóðans sem svarar til hlutfallsins milli iðgjaldatekna hér á landi og iðgjaldatekna af allri starfsemi þeirra.

10. gr.

Úr 2. mgr. 80. gr. falli niður orðin: „9. tölul. A-liðar 1. mgr. 30. gr. og „.

11. gr.

Í stað orðsliðarins „69. gr.“ í 82. gr. komi: 69. gr. A.

12. gr.

Önnur málsgrein 121. gr. orðist svo:

Fjárhæðir þær, sem hér um ræðir, skulu breytast í fyrsta sinn hinn 1. desember 1987 í samræmi við mismun sem verður á lánsklaravísitölu sem í gildi er hinn 1. júní 1987, þ.e. 1687 stig, og þeirrar sem í gildi verður 1. desember 1987.

II. KAFLI

Bráðabirgðaákvæði.

13. gr.

Ákvæði til bráðabirgða í lögum nr. 49 30. mars 1987 hljóði svo:

I

Maður, sem keypt hefur eða hafið byggingu íbúðarhúsnæðis til eigin nota á árinu 1987 eða fyrr og nýtur því ekki húsnæðisbóta samkvæmt lögum þessum, sbr. þó ákvæði til bráðabirgða II, skal eiga rétt á sérstökum skattaflætti, vaxtaafslætti, í allt að sex ár talið frá og með álagningarárinu 1988 ef hann á þeim árum hefði haft vaxtafrádrátt samkvæmt heimild í 1. tölul. E-liðar 1. mgr. 30. gr., eins og þau ákvæði hljóðuðu fyrir samþykkt laga nr. 49 30. mars 1987. Um útreikning á því, hvort maður hefði notið vaxtafrádráttar á þessum árum, fer eftir reglum 2. mgr. þessa ákvæðis.

Vaxtaafsláttur skv. 1. mgr. skal nema 40% af frádráttarbærum vöxtum, sbr. 1. mgr., þegar frá þeim hefur verið dregin fjárhæð er svarar til 7% af tekjuskattsstofni hvers manns.

Sé um hjón að ræða skal framangreint hlutfall reiknast af samanlögðum tekjuskattsstofnum þeirra beggja. Frádráttarbærir vextir samkvæmt þessu bráðabirgða ákvæði geta aldrei verið hærri en 292 600 kr. hjá hverjum manni en 585 200 kr. hjá hjónum. Framangreind háværk vaxtafrádráttar skulu hækka eða lækka í samræmi við skattvísitölu skv. 122. gr.

Um ráðstöfun vaxtaafsláttar og millifærslu milli hjóna á álagningarárinu 1989 og síðar skulu ákvæði A-liðar 68. gr. um persónuafslátt gilda eftir því sem við getur átt að öðru leyti en því að óráðstafaður vaxtaafsláttur flyst á milli hjóna án skerðingar.

Á árinu 1988 skal vaxtaafsláttur greiðast út að því marki sem hann fer ekki fram úr 76 000 kr. hjá hjónum eða einstaklingum.

Vaxtaafsláttur skal skiptast til helminga milli hjóna og sambýlisfólks sem skattlagt er skv. 63. gr. og fer um útborgun hans á árinu 1988 að öðru leyti eftir ákvæðum C-liðar 69. gr. eftir því sem við getur átt.

Ákvæði 7. tölul. 28. gr. eiga við um vaxtaafslátt samkvæmt þessu bráðabirgðaákvæði.

II

Sá sem keypt hefur eða hafið byggingu íbúðarhúsnæðis í fyrsta sinn á árunum 1985–1987 og uppfyllir að öðru leyti skilyrði B-liðar 69. gr. og nýtur ekki vaxtafrádráttar í stað fasts frádráttar á þeim árum skal, þrátt fyrir gildistökuákvæði laga þessara, njóta húsnæðisbóta í sex ár talið frá og með álagningarárinu 1988 í stað vaxtaafsláttar samkvæmt ákvæði til bráðabirgða I.

III

Um innheimtu ógoldinna þinggjalda, sem á hafa verið lögð fyrir gildistöku laga þessara, skulu gilda ákvæði laga nr. 75/1981, með síðari breytingum, eins og þau voru fyrir gildistöku laga þessara. Sama á við um innheimtu tekjuskatts og eignarskatts sem á verður lagður á árinu 1988 vegna tekna á árinu 1987 og eigna í lok þess árs, sbr. ákvæði laga um gildistöku laga um staðgreiðslu opinberra gjalda.

IV

Peir menn, sem dvalið hafa erlendis við störf en flytjast til landsins og byrja við heimkomuna að greiða tekjuskatt í staðgreiðslukerfi, geta sótt um lækkan tekjuskattsstofns til ríkisskattstjóra, mest fyrir næstu 12 mánuði eftir að þeir flytjast til landsins, ef þeir eftir brottför frá landinu þurftu að greiða tekjuskatt hér á landi af eðlilegum launatekjum í því starfi sem þeir gegndu hér á landi og til féllu á næstu 12 mánuðum fyrir brottför af landinu og greiddu jafnframt á sama tíma staðgreiðsluskatt í hinu erlenda ríki. Lækkun skattstofns kemur því aðeins til greina að dvalartími erlendis hafi ekki verið lengri en sex ár, talið frá byrjun næsta mánaðar eftir brottför af landinu.

Ríkisskattstjóri skal við ákvörðun sína taka tillit til skattgreiðslna umsækjenda hér á landi og erlendis eftir brottflutning héðan og jafnframt taka tillit til niðurfellingar á innheimtu tekjuskatts af launatekjum ársins 1987 hjá þeim er fluttust til landsins á því ári.

III. KAFLI

Gildistaka.

14. gr.

Þrátt fyrir ákvæði 6. gr. laga nr. 46/1987 skulu ákvæði A-liðar 5. gr. laga þessara er varða ákvörðun og greiðslu barnabóta taka gildi frá og með 1. janúar 1988.

15. gr.

Þrátt fyrir ákvæði 6. gr. laga nr. 46/1987 skulu ákvæði B-liðar 5. gr. laga þessara er varða ákvörðun og greiðslu barnabótaauka koma til framkvæmda við álagningu opinberra gjalda gjaldárið 1988 vegna barna, yngri en 16 ára í lok ársins 1987, á framfæri manna sem skattskyldir eru skv. 1. gr. í árslok 1987.

Við álagningu gjalda á árinu 1988 vegna tekna á árinu 1987 og eigna í lok þess árs skal ákvörðun á fjárhæð barnabótaauka miðuð við útsvarsstofn og eignarskattsstofn álagningarárið 1988 í stað tekjuskattsstofns og eignarskattsstofns eins og tilgreint er í 3. og 4. mgr. B-liðar 69. gr.

16. gr.

Lög þessi öðlast gildi hinn 1. janúar 1988 og koma til framkvæmda við staðgreiðslu á árinu 1988 og álagningu tekjuskatts og eignarskatts á árinu 1989 vegna tekna á árinu 1988 og eigna í lok þess árs. Þó skal ákvæði til bráðabirgða I koma til framkvæmda við álagningu tekjuskatts og eignarskatts á árinu 1988 vegna tekna á árinu 1987 og eigna í lok þess árs.

Athugasemdir við lagafrumvarp þetta.

Inngangur.

Frumvarp þetta fjallar um breytingar á lögum nr. 75/1981, með síðari breytingum, þar með taldar breytingar samkvæmt lögum nr. 49/1987 sem taka eiga gildi 1. janúar 1988. Breytingar þessar eru annars vegar lagfæringar sem gera þarf á nokkrum greinum skattalaganna samhliða lögum nr. 49/1987 og hins vegar fyllri ákvæði um barnabætur, barnabótaauka, húsnæðisbætur svo og bráðabirgðaákvæði um vaxtaafslátt o.fl., auk þess sem framangreind ákvæði eru aðlöguð lögum nr. 45/1987, um staðgreiðslu opinberra gjalda.

III. kafli frumvarpsins fjallar um nokkur atriði er snerta barnabætur og barnabótaauka vegna álagningar gjalda á árinu 1988 vegna tekna 1987.

Með lögum nr. 49/1987, um breytingar á lögum nr. 75/1981, um tekju- og eignarskatt, með síðari breytingum, voru gerðar veigamiklar breytingar á skattlagningu einstaklinga. Tildrög og meginástæða þeirra breytinga voru ákvarðanir sem teknar voru með lögum nr. 45/1987, um staðgreiðslu skatta.

Helstu breytingar tekjuskattslaganna, sem gerðar voru í framangreindum lögum, voru annars vegar þær að skattstofn tekjuskatts og útsvars var sameinaður í einn stofn og niður felldar nær allar sérstakar frádráttarheimildir og hins vegar var álagning tekjuskatts og útsvars ákveðin með einu skatthlutfalli og almennum persónuafslætti og sjómannaafslætti. Auk barnabóta og barnabótaauka voru teknar upp húsnæðisbætur.

Með frumvarpi að framangreindum breytingum á síðasta Alþingi var gerð ítarleg grein fyrir áhrifum breytinganna á skattlagningu einstaklinga og tekjur ríkissjóðs. Þeir útreikningar voru byggðir á þeim upplýsingum sem þá voru fyrir hendi, þ.e. framtali á tekjum ársins 1985 og álagningu 1986.

Þegar skattafrumvörpin voru til umfjöllunar á Alþingi sl. vor var ákveðið að skipa nefnd sem m.a. skyldi yfirfara og endurmeta ákvæði hinna nýju laga, m.a. þegar fyrir lægju framtöl fyrir tekjur ársins 1986 og álagning gjalda 1987. Nefnd þessi, sem skipuð var fulltrúum allra þingflokka auk fulltrúa frá ráðuneytinu, ASÍ og VSÍ, hefur skilað ítarlegri álitsgerð og tillögum um ýmsar breytingar á lögum um staðgreiðslu og lögum um tekjuskatt og eignarskatt.

Þegar hafa verið flutt frumvörp um breytingar á lögum um staðgreiðslu og lögum um gildistöku þeirra laga en þetta frumvarp um breytingar á lögum um tekjuskatt og eignarskatt byggir að mestu á álitsgerð nefndarinnar og um þau atriði er varða þau lög.

Nefndin varð sammála um öll meginatriði þess verkefnis sem henni var falið, en nokkrir nefndarmanna gera í séráliti grein fyrir sérafstöðu sinni til einstakra mála eða áskilja sér allan rétt til annarrar niðurstöðu á síðari stigum í umfjöllun málsins.

Meginniðurstaða nefndarinnar er að ekki þurfi að gera meiri háttar breytingar á uppbyggingu laganna eða efni til þess að þau nái þeim tilgangi og áformum um skattlagningu sem uppi voru við samþykkt þeirra. Hins vegar leiði breyttar forsendur í verð- og kauplagsmálum, þ.e. verulega aukinn kaupmáttur frá því sem áætlað var, til þess að gera þurfi miklar breytingar á persónuafslætti og barnabótum til þess að staðið verði við skattlagningaráformin.

Frumvarp þetta byggir í aðalatriðum á álitsgerð nefndarinnar sem dreift hefur verið til þingmanna og vísast til hennar um nánari upplýsingar og útreikninga.

Það skal tekið fram að nefndin gerði ekki beinar tillögur um breytingar á afsláttar- og bótafjárhæðum en lét greina áhrif mismunandi stærða í þessu efni og sýndi niðurstöður dæma. Frumvarp þetta er samið á þeim grundvelli.

Skattbyrði.

Við afgreiðslu fjárlaga fyrir árið 1987 og breytingu á lögum um tekjuskatt og eignarskatt vegna álagningar á því ári var miðað við að beinir tekjuskattar einstaklinga til ríkisins að meðtöldu gjaldi í Framkvæmdasjóð aldraðra og að viðbættum sóknar- og kirkjugarðsgjöldum yrðu um 4,3% af heildartekjum einstaklinga. Skattbyrði mæld með þessum hætti átti þannig að lækka frá 4,6% árið 1986 eða um 0,3%. Lækkun þessi svaraði til 300 millj. kr. Til viðbótar þessari lækkun ákvað núverandi ríkisstjórn við valdatöku á miðju þessu ári hækkun barnabótaauka sem svaraði til um 0,1% í skattbyrði. Samkvæmt því átti skattbyrði þessa árs að vera 4,2% hefðu áætlanir um verðlags- og kauplagsþróun gengið eftir og fékk nefndin það verkefni í erindisbréfi sínu að endurmeta álagningareglur laganna með tilliti til þess að sömu skattbyrði yrði náð í nýju kerfi.

Eins og kunnugt er varð þróun kauplags og verðlags önnur en ætlað var í upphafi árs. Í stað um 20% hækkunar á launum milli áranna 1986 og 1987 lítur nú út fyrir að þessi hækkun verði 37–38%. Leiðir það til þess að skattbyrði af tekjuskatti til ríkisins og öðrum framan- greindum gjöldum verður um 3,4% í stað 4,2% eins og áformað var.

Þessi sveifla í skattbyrði, sem stafar af því að ófyrirséðar breytingar valda frávikum frá áformum Alþingis, er dæmi um neikvæð einkenni núverandi skattkerfis. Annað slíkt dæmi kom fram 1984 þegar verðlags- og kauplagsþróun leiddi til aukinnar skattbyrði sem ekki var áformuð.

Eitt af markmiðum breytts skattkerfis er að losna við það að raunveruleg skattlagning ráðist af verðbólgu en verði í stað þess í höndum þeirra sem á henni eiga að bera ábyrgð. Er því rétt að meta skattbyrði og samanburð nýs kerfis við hið eldra á grundvelli þeirra áforma Alþingis sem fram komu þegar það ákvað álagningarreglur fyrir árið 1987.

Vegna kauplagsbreytinga umfram verðlagsbreytingar er nauðsynlegt að breyta álagningarreglum í þeim tilgangi að ná áformaðri skattbyrði. Í áliti nefndarinnar kemur fram að það er unnt með ýmsu móti, t.d. lækkun skatthlutfalls eða hækkun afsláttar- og bótaíða.

Af eðli kerfisins leiðir að breyting skatthlutfalls er óæskileg ef viðhalda á óbreyttri dreifingu skattbyrði og er því gert ráð fyrir að hækkun persónuafsláttar, barnabóta og barnabótaauka verði notuð til að ná áformaðri skattbyrði.

Í frumvarpinu er gert ráð fyrir að þessir liðir verði hækkaðir um 8,7–10% umfram það sem orðið hefði að óbreyttum lögnum frá því í vor. Svarar það til álagningardæmis II hjá nefndinni í þessum atriðum en aðeins er vikið frá því að öðru leyti.

Þeir útreikningar, sem gerðir voru fyrir nefndina, sýna að með þessu álagningarkerfi næst áformuð skattbyrði.

Við mat á útreikningum þeim, sem fylgja nefndarálitinu, einkum samanburði við raunverulega álagningu 1987, verður að hafa í huga nokkur atriði.

Í fyrsta lagi var áformuð skattbyrði 1987 og þar með áformuð skattbyrði samkvæmt frumvarpinu hærri en varð í reynd 1987 og kemur sú hækkun fram í töflunum.

Í öðru lagi þarf að hafa í huga að verðbólguáhrif á skattbyrði í núverandi kerfi eru misjöfn eftir tekjum og sköttum þannig að hin ófyrirséðu kauplagsáhrif lækkuðu skattbyrði því meir sem ofar dró í tekjustiganum.

Í þriðja lagi er breikkun skattstofns misjöfn eftir tekjum.

Þegar allt er metið má álíta að breytingar þær, sem í frumvarpi þessu felast, séu í góðu samræmi við þau markmið sem fram komu við breytingu tekjuskatta vegna staðgreiðslu, að skattbyrði og dreifing hennar verði svipuð og áður var, að því frátöldu að skattleysismörk hækka verulega og raska nokkuð dreifingu skattbyrði. Að sjálfsögðu verður svo viðamikil breyting ekki gerð án einhverrar röskunar frá því sem áður var.

Álagningarkerfið.

Álagning samkvæmt frumvarpinu ræðst af tiltölulega fáum stærðum sem ákveðnar eru í lögnum. Þær og breyting á þeim eru sem hér segir:

	Nú í lögum	Í frumvarpinu
Skatthlutfall	28.5%	28.5%
Persónuafsláttur	146 051	158 820
Barnabætur	13 360	14 650
Barnabótaauki	31 750	34 940
Húsnæðisbætur	58 209	38 000
Sjómannafsláttur	212	365

Fjárhæðir eru í báðum tilvikum miðaðar við lánskjaravísitölu í júní 1987. Þess ber að gæta að ákvæðum um húsnæðisbætur yrði með samþykkt þessa frumvarps breytt og miðast við hvern einstakling í stað íbúðar og eru tölurnar því ekki sambærilegar.

Þar sem afslætti og bótafjárhæðum verður breytt í upphafi árs og á miðju ári samkvæmt lánskjaravísitölu mun álagning miðast við meðaltal ársins og eru þær tölur, sem notaðar eru í álagningadæmi II í nefndarálitinu 4–5%, lægri en þær tölur sem miðast við júniverðlag.

Skattleysismörk.

Skattleysismörk ráðast af persónuafslætti, barnabótum og barnabótaauka. Eins og fram kemur hér að framan voru fjárhæðir þessar hækkaðar umfram lánskjaravísitölu. Leiðir það að öðru óbreyttu til þess að skattleysismörkin hækka frá því sem áformað var í vor um sama hlutfall umfram verðlagsbreytingar. Hækkun skattleysismarkna frá núgildandi álagningar-kerfi er hins vegar mun meiri eins og kemur fram í álitsgerð nefndarinnar.

Nánari upplýsingar og útreikninga er að finna í álitsgerð millipinganeftar um staðgreiðslu skatta.

Athugasemdir við einstakar greinar frumvarpsins.

Um 1. gr.

Með samþykkt laga nr. 49/1987 var hvers konar frádráttur á móti fæðishlunnindum felldur niður og fæðisfé sjómanna fellt inn á skattstofn. Eftir stóð að fæðishlunnindi sjómanna, sem fá frítt fæði hjá útgerðaraðila um borð í skipi, teljast ekki til tekna samkvæmt gildandi ákvæðum. Vegna þess misræmis sem skapast mun á meðferð skattlagningar fæðishlunninda hjá sjómönnum er lagt til að skattaleg meðferð fæðishlunninda allra

launþega verði eins, þ.e. þau verði að fullu talin til skattskyldra tekna. Jafnframt er lagt til að sjómannaafsláttur verði hækkaður sem nemur áætlaðri hækkun skatta sem af þessu leiðir og er umfram það sem verður hjá öðrum launamönnum sem nutu fæðishlunninda.

Um 2. gr.

2. tölul. E-liðar 1. mgr. 30. gr. laga nr. 75/1981 sem felldur var úr gildi með lögum nr. 49/1987 tekur til einstaklinga sem lögaðila. Ekki þykir rétt að gera breytingu á þessu eina atriði varðandi aðila með atvinnurekstur og er því lagt til að greinin verði tekin í lög.

Um 3.–4. gr.

Greinarnar þarfnast ekki skýringar.

Um 5. gr.

Í grein þessari felst breyting á persónuafslætti, úr 146 051 kr. að óbreyttum lögum í 158 820 kr. eða um 8,7% umfram lánskjaravísitölu í samræmi við það sem fram kemur í almennum athugasemdum hér að framan.

Um 6. gr.

Hér er gerð sú tillaga að þrátt fyrir það, að persónuafsláttur verði ekki millifæranlegur milli mánaða, verði launagreiðanda heimilt að taka til greina þann ónýtta afslátt sem kann að hafa safnast upp á þeim tíma sem hann hefur haft skattkort launþega undir höndum. Þetta er einkum mikilvægt þegar um er að ræða breytilegar tekjur og eins til bóta þegar launagreiðslur falla niður hjá þeim launþegum sem fá greitt orlofsfé.

Um 7. gr.

Í 1. mgr. er bætt setningarhluta, „eða skip sem gert er út af íslensku skipafélagi“. Þessi setningarhluti hefur fallið niður við gerð laga nr. 49/1987 en talið er nauðsynlegt að setja hann inn aftur þar sem erlent leiguskip, þótt með íslenskri áhöfn sé, telst ekki íslenskt skip í þessu sambandi. Þá er og hækkaður sjómannaafsláttur fyrir hvern skráningardag í 365 kr. með tilliti til niðurfellingar 5. tölul. 28. gr., sbr. um 3. gr., og vegna tilfærslu á verðlagsviðmiðun laganna til júní 1987.

Í 2. mgr. er lagt til að sjómannaafslætti skv. 1. mgr. megi ráðstafa á móti staðgreiðslu á staðgreiðsluárinu samkvæmt lögum nr. 45/1987, um staðgreiðslu opinberra gjalda, í stað þess að greiða hann út ársjórðungslega eins og gert var ráð fyrir í lögum nr. 49/1987.

Um 8. gr.

A-liður.

Lagt er til að í stað þess að ákvarða barnabætur með tilliti til barnafjölda og heimilisaðstæðna ársins áður en barnabætur eru greiddar verði miðað við greiðsluár. Þessi breyting hefur það í för með sér að barnabætur verða greiddar til barnafjölskyldna, óháð álagningu opinberra gjalda, frá ársbyrjun 1988 og síðan reglulega samkvæmt nánari ákvörðun sem fjármálaráðherra setur í reglugerð.

Lagt er til að greiðsla barnabóta verði ekki skert til framfæranda barns nema til greiðslu ógreiddra álagðra opinberra gjalda eða til leiðréttingar á ofgreiddum barnabótum.

Þar sem gera má ráð fyrir að upplýsingar um breyttar heimilisaðstæður geti borist þjóðskrá það seint að barnabætur hafi þegar verið greiddar til einhverra þeirra sem ekki eiga að fá þær er ákveðið að skattstjóri geti tekið slík mál til endurákvörðunar þegar réttar upplýsingar liggja fyrir og gert aðila að endurgreiða ofgreiddar barnabætur.

Fjárhæð almennra barnabóta er hækkuð úr 13 360 kr. sem orðið hefði að óbreyttum lögum í 14 650 kr. eða um 9,7%. Aðrar barnabætur hækka í sama hlutfalli.

B-liður.

Lagt er til að fyrirkomulag ákvörðunar og ráðstöfunar barnabótaauka verði með þeim hætti að barnabótaauki verði ákvarðaður við álagningu opinberra gjalda en skerðing hans verði miðuð við tekjur og eignir og fjölskylduadstæður framfærenda í lok næsta árs á undan. Hér er því um sömu framkvæmd að ræða og áður hefur gilt.

Skerðingarmörk barnabóta, bæði af tekjum og eignum, munu á árinu 1988 miðast við árið 1987 og eru hækkuð í hlutfalli við verðlagsbreytingar á milli árunna 1988 og 1987 eða um 18%.

Miðað er við að barnabótaauka verði, eins og verið hefur, ráðstafað til greiðslu opinberra gjalda viðkomandi álagningarárs og fyrri ára áður en til útborgunar kemur.

Fjárhæð barnabótaauka hækkar úr 31 750 kr., sem orðið hefði að óbreyttum lögum, í 34 940 kr. eða um 10%. Skerðingarmörk barnabóta eru hækkuð nokkuð meira eða úr 505 þús. kr. í 600 þús. kr. fyrir hjón og skerðingarhlutfall fært í 7%.

C-liður.

Lagt er til að tiltekin upphæð húsnæðisbóta verði greidd hverjum manni sem eignast íbúðarhúsnæði í fyrsta sinn til eigin nota, í stað þess að greiða tiltekna upphæð fyrir hverja einingu íbúðarhúsnæðis og deila þeirri upphæð niður á eigendur eins og lög nr. 49/1987 kveða á um. Einnig er fallið frá því skilyrði að íbúð sé lánshæf samkvæmt reglum Húsnæðisstofnunar ríkisins. Enn fremur er kveðið nánar á um nokkur atriði, svo sem að réttur til húsnæðisbóta stofnist aðeins einu sinni fyrir hvern mann, að sækja þurfi um húsnæðisbætur með fyrsta skattframtali eftir að réttur stofnast til skattstjóra sem úrskurðar húsnæðisbætur, að réttur til húsnæðisbóta stofnist ekki ef íbúðarhúsnæði það sem maður hefur eignast er selt á sama ári og sett eru inn ákvæði um meðferð húsnæðisbóta þegar um er að ræða slit skattskyldu hér á landi eða réttthafi húsnæðisbóta andast.

Fjárhæð húsnæðisbóta hefði að óbreyttum lögum orðið 58 209 kr. á íbúð en verður samkvæmt frumvarpinu 34 940 kr. á einstakling sem þýðir 69 880 kr. á íbúð ef tveir kaupa og báðir eiga bótarétt.

Felld eru niður ákvæði um skiptingu húsnæðisbóta milli hjóna og sambýlisfólks sem skattlagt er saman skv. 63. gr., enda óþörf þar sem hverjum manni, óháð hjúskaparstöðu hans, eru samkvæmt tillögnum tryggðar húsnæðisbætur. Einnig er lagt til að sett verði ný ákvæði um endurgreiðslu að viðbættum álagi ef rangar upplýsingar eru gefnar sem leiða til þess að manni séu ranglega úrskurðaðar húsnæðisbætur. Þá er og lagt til að húsnæðisbætur verði greiddar til réttthafa þegar frá hafa verið dregin opinber gjöld viðkomandi árs og fyrri ára, en samkvæmt ákvæðum laga nr. 49/1987 er gert ráð fyrir að frá húsnæðisbótum verði aðeins opinber gjöld fyrri ára dregin frá útborgun.

Um 9. gr.

Hér eru lagðar til breytingar á 71. gr. laganna um skattgreiðslur manna með takmarkaða skattskyldu en þeim ber að greiða 20% af tekjum sínum í skatt en njóta ekki persónuafsláttar. Breytingin er fólgin í því að eftirlaunaþegar og lífeyrisþegar verða skattlagðir með sama hætti og menn með fulla skattskyldu, þ.e. munu njóta persónuafsláttar og skattur reiknast með fullri prósentu.

Um 10. gr.

Um er að ræða leiðréttingar á tilvísun vegna þeirra breytinga sem gerðar voru á lögum nr. 75/1981, um tekjuskatt og eignarskatt, með lögum nr. 49/1987 og þarfnast ekki sérstakra skýringa.

Um 11. gr.

Greinin þarfnast ekki skýringar.

Um 12. gr.

Í 121. gr. laganna er fjallað um breytingar á persónuafslætti, barnabótum og barnabótaauka með hliðsjón af verðlagsbreytingum. Eins og fram kemur í athugasemdum hér að framan eru fjárhæðir þessar í lagafrumvarpinu miðaðar við júní 1987 og er með grein þessari gerð tilsvarendi breyting á 121. gr.

Um 13. gr.

Um I.

Fyrsta málsgrein bráðabirgðaákvæðis I er umorðuð en í henni felast þær breytingar að í stað þess að réttindi til sérstaks afsláttar, vaxtaafsláttar, voru bundin við þá sem nutu vaxtafrádráttar samkvæmt heimild í 1. tölul. E-liðar 1. mgr. 30. gr. í stað fasts frádráttar skv. 2. mgr. 30. gr. við álagningu tekjuskatts á álagningarárinu 1987, að viðbættum þeim sem byggðu eða keyptu íbúðarhúsnæði á árunum 1985–1987 í fyrsta sinn og hefðu notið vaxtafrádráttar í fyrsta sinn á álagningarárunum 1988 eða 1989 ef ákvæði E-liðar 1. mgr. 30. gr. hefðu haldið gildi sínu er samkvæmt tillögnum öllum tryggður vaxtaafsláttur sem hefðu notið vaxtafrádráttar skv. 1. tölul. E-liðar 1. mgr. 30. gr. á álagningarárunum 1988–1993 að uppfylltum skilyrðum 2. mgr. bráðabirgðaákvæðis I. Í þessu felst nokkur rýmkun til handa þeim sem byggðu eða keyptu íbúðarhúsnæði á árinu 1987 eða fyrr og miðuðu fjárhagslegar gerðir sínar við ákvæði laga nr. 75/1981, um tekjuskatt og eignarskatt, eins og þau voru fyrir samþykkt laga nr. 49/1987, um breyting á lögum um tekjuskatt og eignarskatt.

Með tilliti til þess, að á árinu 1988 skal greiða út vaxtaafslátt og hámark þeirrar útborgunar er miðað við upphæð húsnæðisbóta, er nauðsynlegt vegna tillagna um breyttar reglur til ákvörðunar húsnæðisbóta, sbr. C-lið 6. gr. frumvarpsins, að aðlaga ákvæði um hámark vaxtaafsláttar að þeirri breytingu.

Um II.

Bráðabirgðaákvæði II hefur verið umorðað frá lögum nr. 49/1987. Ekki er um efnislega breytingu að ræða frá bráðabirgðaákvæði II í lögum nr. 49/1987 en texti þeirrar greinar náði ekki að fullu þeirri skilgreiningu sem ætlast var til, þ.e. að þeir sem eignuðust íbúðarhúsnæði í fyrsta sinn á árunum 1985–1987 og uppfylltu að öðru leyti skilyrði fyrir húsnæðisbótum en nutu ekki skattviltana í formi vaxtafrádráttar skv. E-lið 1. mgr. 30. gr. á álagningarárunum 1986 og 1987 og njóta þeirra ekki við álagningu 1988, skulu eiga rétt á húsnæðisbótum frá álagningarárinu 1988 í sex ár. Með umorðun ákvæðisins er talið tryggt að ekki verði um val að ræða milli réttar til vaxtaafsláttar og húsnæðisbóta heldur ráðist rétturinn af því hvort menn hefðu notið vaxtafrádráttar skv. 1. tölul. E-liðar 1. mgr. 30. gr. á nefndum árum eða ekki.

Um IV.

Lagt er til að tekin verði inn ákvæði til bráðabirgða vegna aðstæðna þeirra manna sem flutt hafa af landinu á sl. sex árum og farið til starfa erlendis og greitt þar staðgreiðsluskatt á sama tíma og þeir greiddu eftirágreidda skatta hér á landi, en koma aftur til landsins þegar staðgreiðslukerfi skatta hefur tekið upp hér á landi, þ.e. eftir 1. janúar 1988. Þeir sem svo er ástatt um sem að framan greinir hafa í raun orðið að greiða tvöfalda skattgreiðslu fyrsta árið eftir brottför af landinu, en hefðu að óbreyttu skattkerfi hér á landi ekki greitt neina skatta fyrsta árið eftir heimkomu en verða nú eftir að staðgreiðslukerfi skatta hefur verið upp tekið frá 1. janúar 1988 að greiða skatta strax eftir heimkomu. Vegna nokkuð mismunandi tæknilegra aðstæðna manna hér á landi fyrir brottför þykir nauðsynlegt að mat á þeim aðstæðum fari fram við afgreiðslu þessara mála hjá ríkisskattstjóra, svo og ef menn hafa komið til landsins á árinu 1987 og notið almennrar niðurfellingar skatta það ár.

Um III. kafla frumvarpsins.

Staðgreiðsla opinberra gjalda sækir gildistöku í sérstök lög þar um, lög nr. 46/1987. Þau lög hafa að geyma ýmsar sérreglur um meðferð tekna o.fl. og kveða á um að staðgreiðslan taki gildi 1. janúar 1988 og koma því lögin í reynd til framkvæmda á því tímamarki. Þær breytingar, sem áformaðar eru með lagafrumvarpi þessu, munu að nokkru hafa áhrif á fyrirhugaða álagningu í tengslum við staðgreiðslu gjalda en þó í meiri mæli þau skil er verða milli eldra kerfis og hins nýja. Vegna séreðlis gildistökkunnar þótti rétt að setja ákvæði um hana í sérstakan kafla í frumvarpi þessu.

Lög nr. 49/1987 kveða á um þær breytingar sem gera þurfti á stofnlögunum um álagningu tekjuskatts og eignarskatts, þ.e. lögum nr. 75/1981, í tengslum við gildistöku staðgreiðslukerfis og breyttra reglna um álagningu. Ákvörðun gjaldstofna vegna tekna á árinu 1988 og eigna í lok þess árs verður samkvæmt lögum nr. 75/1981, með þeim breytingum sem af lögum nr. 49/1987 leiðir. Að því leyti komu þau því til framkvæmda á árinu 1988.

Í 21. gr. laga nr. 49/1987 segir að þau lög öðlist gildi hinn 1. janúar 1988 og komi til framkvæmda við álagningu tekjuskatts og eignarskatts á árinu 1989 vegna tekna á árinu 1988 og eigna í lok þess árs.

Í lögum nr. 46/1987, um gildistöku staðgreiðslu opinberra gjalda, segir svo í 6. gr.: „Þrátt fyrir gildistökuákvæði 21. gr. laga um breytingu á lögum nr. 75/1981, um tekjuskatt og eignarskatt, sem taka skulu gildi 1. janúar 1988, skulu þau ákvæði, sem breytingum taka með þeim lögum, önnur en 1. tölul. E-liðar 1. mgr. 30. gr., sbr. ákvæði til bráðabirgða I, sbr. og 2. másl. 2. mgr. 2. gr. þessara laga, gilda án tillits til nefndra breytingarlaga við álagningu skatta á árinu 1988 vegna tekna á árinu 1987 og eigna í lok þess árs.“

III. kafli frumvarps þessa varðar afbrigði frá ofangreindu gildistökuákvæði laga nr. 46/1987.

Um 14. gr.

Af 6. gr. laga nr. 46/1987 mundi leiða að ákvörðun barnabóta 1988 færi eftir ákvæðum laga nr. 75/1981, með þeim breytingum einum er leiddi af breytingum á skattvísitölu.

Nauðsynlegt er að taka af öll tvímæli um gildistöku á nýju fyrirkomulagi við ákvörðun á barnabótum. Sú tilhögun að miða barnabætur við börn á framfæri manna í lok tekjuárs leggst niður. Í þess stað er tekið upp samtímagreiðslufyrirkomulag á bótunum og miðað við framfærslu barna á staðgreiðsluárinu. Við álagningu gjalda á árinu 1988 vegna tekna og eigna 1987 verða því ekki ákvarðaðar barnabætur með fyrri aðferð. Uppgjöri þeirra lýkur með hverju staðgreiðsluári eftir nánari reglum þar um.

Um 15. gr.

Eins og áður er vikið að verður ákvörðun barnabótaauka þannig háttáð samkvæmt frumvarpi þessu að hann verður ákvarðaður eftir á og miðaður við börn á framfæri manna í lok tekjuárs. Er hér um sama fyrirkomulag að ræða og gilt hefur um ákvörðun barnabóta og barnabótaauka hingað til. Með ákvæðum frumvarps þessa eru gerðar ýmsar breytingar á efni og orðalagi núgildandi ákvæða um barnabótaauka. Er talið rétt að þær breytingar komi til framkvæmda, eftir því sem við getur átt, strax við álagningu gjalda á árinu 1988 vegna tekna og eigna á yfirstandandi ári.

Um 16. gr.

Hér er kveðið almennt á um gildistöku laganna en sem fyrr greinir koma ákvæði frumvarpsins til framkvæmda ýmist miðað við álagningu á tekjur ársins 1987 eða tekjur ársins 1988 og eigna í lok þeirra ár.